

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Тернопільської
загальноосвітньої школи
I-III ступенів № 28
Тернопільської міської ради
Тернопільської області

_____ Л. А. Вавринів
«___» _____ 2021 р

ПОЛОЖЕННЯ

***про академічну доброчесність учасників освітнього процесу
Тернопільської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 28
Тернопільської міської ради
Тернопільської області***

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
Тернопільської загальноосвітньої
школи I-III ступенів № 28
Тернопільської міської ради
Тернопільської області
(протокол від _____ № _____)
Голова педагогічної ради,
директор школи

_____ Л. А. Вавринів

1. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність (надалі Положення) є внутрішнім нормативним документом у Тернопільській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів № 28 (далі – ТЗОШ І-ІІІ ступенів № 28), який спрямований на забезпечення якісних освітніх послуг, наданих здобувачам освіти, додержання моральних, правових норм поведінки всіма учасниками освітнього процесу, що визначає етичні принципи та правила, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання й провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

1.2. Дане Положення розроблено відповідно до Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції України, законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про запобігання корупції», «Про авторські та суміжні права», нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, чинних наказів і рекомендацій Міністерства освіти і науки України, іншої загальнодержавної нормативної бази, Статуту закладу, Стратегії розвитку, Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти, інших внутрішніх нормативно-правових документів. У тексті Положення використано інформацію з відкритих електронних ресурсів – сайтів (включаючи нормативну базу) вітчизняних і закордонних закладів освіти.

1.3. Метою Положення є забезпечення дотримання високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності закладу (освітній, науковій, виховній), підтримка особливих взаємовідносин між усіма учасниками освітнього процесу, створення сприятливого морально-психологічного клімату та підвищення довіри до результатів навчання та авторитету закладу, запобігання порушенню академічної доброчесності.

1.4. Дотримання норм цього Положення є обов'язковим для усіх учасників освітньої діяльності ТЗОШ І-ІІІ ступенів № 28.

2. Принципи та фундаментальні цінності академічної доброчесності

2.1. Основними принципами та фундаментальними цінностями академічної доброчесності є:

– доброчесність – відданість учасників процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти моральним принципам та стандартам, які створюють бар'єр для недоброчесності;

– чесність та порядність – системне уникнення проявів академічної недоброчесності під час реалізації власної діяльності;

– правдивість – прагнення до істини, вільне та відкрите поширення найкращих практик реалізації власної діяльності, їх безперервне надбання та збагачення;

– прозорість – доступність та відкритість інформації, яка передбачає, що всі учасники процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти зобов'язані діяти відкрито, зрозуміло та в рамках закону;

– законність – дотримання кожним учасником процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти законів та стимулювання до цього інших;

– повага – повага до ідей, гідності інших, їхнього фізичного та психічного здоров'я, на благо колегіальності та співпраці з іншими учасниками процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти;

– довіра – усі учасники процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти мають впевненість в чесності один одного, можуть покластись один на одного, позбавлені остраху, що результати діяльності можуть бути несанкціоновано запозиченими, а репутацію підірвано;

– послідовне відстоювання гідної поведінки та ідей поширення принципів академічної доброчесності в несприятливих умовах стороннього тиску;

– справедливість – неупереджено однакове ставлення до усіх учасників процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти, позбавлене дискримінації та нечесності;

– самовдосконалення та вдосконалення – учасники процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти визнають важливість та докладають максимальних зусиль до постійного вдосконалення освітньої системи, зокрема через власний професійний розвиток;

– відповідальність – вміння брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе певні зобов'язання, протистояти проявам академічної недоброчесності, подавати приклади гідної поведінки;

– сумлінність – учасники процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти належним чином використовують делеговані їм повноваження без перевищення або несумлінності виконання;

– професіоналізм – підтримання високого рівня компетентності кожним учасником процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти.

3. Види порушень академічної доброчесності

3.1. Основними формами проявів академічної недоброчесності вважаються:

– академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

– самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

– списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети, тощо), крім дозволених для використання, зокрема, під час оцінювання результатів навчання, а також повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, самостійної, індивідуальної, тощо).

– фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;
- академічне шахрайство – використання під час контрольних заходів непередбачених допоміжних матеріалів та/або технічних засобів, проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами, подавання як результатів власної праці творів, виконаних іншими особами, у тому числі на замовлення;
- академічний саботаж – вчинення дослідником таких дій, які дають йому можливість отримати нелегітимну академічну вигоду, чи зменшити таку для інших членів академічної групи чи спільноти (наприклад, шляхом затягування процесу рецензування роботи автора для використання результатів у власних цілях, знищення певних даних відносно інших дослідників-конкурентів);
- інші дії, які матимуть наслідком вчинення порушення академічної доброчесності, або порушення етики академічних взаємовідносин.

4. Академічна доброчесність забезпечується

4.1. Учасниками освітнього процесу шляхом:

- дотримання Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції та законів України;

- утвердження позитивного іміджу закладу освіти, примноження його традицій;
- дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності стосунків;
- запобігання корупції, хабарництву;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм про авторські права;
- надання правдивої інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності;
- невідворотності відповідальності з підстав та в порядку, визначених законодавством;
- негайного повідомлення директора закладу про отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу правам, свободам чи інтересам учасників освітнього процесу.

4. 2. Здобувачами освіти шляхом:

- самостійного виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема, під час оцінювання результатів навчання (самостійні, контрольні, ДПА);
- особистою присутністю на всіх заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
- подання на оцінювання лише самостійно виконаної роботи, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаної третіми особами;
- використанням у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірених і достовірних джерел інформації та грамотного посилання на них;
- не припустимості пропонування хабаря за отримання будь-яких переваг у навчальній або дослідницькій діяльності, у тому числі з метою зміни отриманої академічної оцінки.

4. 3. Педагогічними працівниками шляхом:

- надання якісних освітніх послуг з використанням в практичній професійній діяльності інноваційних здобутків в галузі освіти;

- обов'язкової присутності, активної участі на засіданнях педагогічної ради та колегіальної відповідальності за прийняті управлінські рішення;
- незалежності професійної діяльності від політичних партій, громадських і релігійних організацій;
- підвищення професійного рівня шляхом саморозвитку і самовдосконалення, проходження курсів підвищення кваліфікації;
- об'єктивного і неупередженого оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- інформування здобувачів освіти про типові порушення академічної доброчесності та види відповідальності за її порушення;
- дотримання правил посилення на джерела інформації у разі використання відомостей, написання методичних матеріалів, наукових робіт, тощо;
- не розголошення конфіденційної інформації, інформації з обмеженим доступом та інших видів інформації відповідно до вимог законодавства в сфері інформації та звернення громадян;
- участь у будь - якій діяльності, що пов'язана з обманом, нечесністю, підробкою та використанням документів.

4.4. Батьками здобувачів загальної середньої освіти або особами, які їх замінюють, шляхом:

- сприяння виконанню освітньої програми, досягнення передбачених результатів навчання, самостійного виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання здобувачів освіти.

Кожен учасник освітнього процесу наділений правом вільно обирати свою громадянську позицію, яка проголошується відкрито при обговоренні рішень та внутрішніх документів.

Офіційне висвітлення діяльності закладу та напрямів його розвитку може здійснюватися директором школи або іншою особою за його дорученням.

4. 5. У разі, якщо відбулося розповсюдження інформації, яка викладена з перекрученням фактів, є наклепницькою, ображає людину або може

завдати іншої серйозної шкоди закладу, особа, яка до цього причетна, має зробити все можливе, щоб спростувати викривлену інформацію, зменшити обсяг завданої шкоди. В іншому випадку може бути притягнена до відповідальності відповідно до порядку, встановленому адміністративним, цивільним і кримінальним законодавством.

5. Попередження проявів академічної недоброчесності

5.1. При прийомі на роботу працівник знайомиться із даним Положенням під підпис після ознайомлення із Правилами внутрішнього розпорядку закладу.

5.2. Положення доводиться до відома всіх учасників освітнього процесу, а також оприлюднюється на сайті закладу.

5.3. Заступник директора, який відповідає за методичну роботу:

5.3.1. Забезпечує попередження порушень академічної доброчесності шляхом практикумів, консультацій та інших колективних та індивідуальних форм навчання з педагогічними працівниками щодо створення, оформлення ними методичних розробок (робіт) для публікацій, на конкурси різного рівня.

5.3.2. Використовує у своїй діяльності (рецензування робіт на конкурси різного рівня, на присвоєння педагогічного звання) та рекомендує вчителям сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат.

5.4. Педагогічні працівники, в процесі своєї освітньої діяльності, дотримуються академічної доброчесності, умов даного Положення, проводять роз'яснювальну роботу із здобувачами освіти щодо неприпустимості порушення академічної доброчесності (плагіат, порушення правил оформлення, цитування, посилання на джерела інформації, списування).

5.5. Для попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності в ТЗОШ I-III ступенів № 28 використовується комплекс профілактичних заходів:

– ознайомлення здобувачів освіти й педагогічних працівників та інших членів академічної спільноти із цим Положенням;

– інформування здобувачів освіти, педагогічних працівників та інших членів освітянської спільноти про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики;

– проведення інформаційних кампаній щодо запобігання проявів хабарництва у закладі;

– проведення семінарів із здобувачами освіти з питань інформаційної діяльності школи, правильності написання навчальних та наукових робіт, правил бібліографічного опису літературних джерел та оформлення цитувань;

– контроль педагогічними працівниками щодо правильного оформлення посилань на першоджерела у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей тощо;

– перевірка окремих видів робіт на предмет академічного плагіату.

6. Академічна відповідальність за порушення академічної доброчесності

6.1. За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова у підвищенні кваліфікаційної категорії чи педагогічного звання;
- позбавлення кваліфікаційної категорії, педагогічного звання;
- інші форми відповідно до вимог чинного законодавства України;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

6.2. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, тест тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

6.3. Особа, яка притягається до академічної відповідальності, має такі права:

- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про притягнення її до академічної відповідальності;
- знайомитися із усіма матеріалами перевірки щодо встановлення фактів порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

6.4. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначаються Комісією з академічної доброчесності, з урахуванням вимог цього Положення.

6.5. Притягнення особи до відповідальності за порушення академічної доброчесності може здійснюватися незалежно від притягнення її до інших видів відповідальності.

7. Комісія з академічної доброчесності

7. 1. Дотримання учасниками освітнього процесу моральних і правових норм цього Положення забезпечує Комісія з академічної доброчесності (далі – Комісія).

7. 2. Комісія – колегіальний експертно-консультативний орган, що діє в ТЗОШ I-III ступенів № 28 з метою моніторингу дотримання учасниками вимог цього Положення та розглядає конфліктні ситуації.

7. 3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством в сфері освіти та загальної середньої освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом закладу, Правилами внутрішнього розпорядку, іншими нормативними (локальними) актами та цим Положенням.

7. 4. Комісія є ситуативною та формується з повноваженнями за розпорядженням директора школи на період розгляду справи по суті.

7. 5. Персональний склад та Голова Комісії затверджуються розпорядженням директора відповідно до виду порушення академічної доброчесності.

7. 6. Комісія зі свого складу обирає Голову та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи, рішення тощо. Повноваження відносно

ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні здійснює секретар.

7. 7. Будь-який працівник закладу, здобувач загальної середньої освіти може звернутися до Комісії із заявою про порушення норм цього Положення, внесення пропозицій або доповнень.

7. 8. До роботи Комісії, крім її учасників, можуть бути залучені внутрішні чи зовнішні експерти, які володіють спеціальними знаннями, що можуть підтвердити, або спростувати наявність порушення, без права участі в голосуванні.

7. 9. Члени Комісії працюють на громадських засадах.

7. 10. Рішення Комісії приймається відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів Комісії, присутніх на засіданні. При рівній кількості голосів голос Голови є вирішальним.

7. 11. Члени Комісії у випадку своєї незгоди з думкою більшості мають право зазначити про це в протоколі засідання чи оформити окремим документом свою думку й, у разі потреби, довести її до відома керівництва закладу.

7. 12. Комісія відмовляється від розгляду справи, якщо вважає її такою, що виходить поза межі компетенції Комісії, або не відповідає цілям діяльності Комісії.

7. 13. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписує Голова та секретар.

7. 14. Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі факти порушення норм цього Положення чи підготовки про можливість такого порушення, повинен звернутися до Голови або секретаря Комісії з письмовою заявою на ім'я її голови. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, клас, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.

7. 15. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення Положення про академічну доброчесність.

7. 16. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи не порушення норм цього Положення. Зазначені висновки носять рекомендаційний характер, подаються директору для подальшого вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.

7. 17. Для прийняття рішення про призначення відповідальності за списування створюється Комісія з попередження списування здобувачами освіти (далі – Комісія) у складі заступника директора з НВР, класного керівника, вчителя-предметника, представника учнівського самоврядування класу.

7. 18. Комісія в разі встановлення фактів списування надає рекомендації щодо обрання форми відповідальності (повторне проходження оцінювання з відповідного освітнього компонента освітньої програми) з урахуванням індивідуальних результатів освітньої діяльності здобувача.

8. Повноваження Комісії

8.1. Одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення норм цього Положення та готувати відповідні висновки.

8.2. Залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні та програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою.

8.3. Проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності, педагогічних працівників та здобувачів загальної середньої освіти.

8.4. Ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та наукової діяльності.

8.5. Готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню та науково-методичну діяльність.

8.6. Надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання норм цього Положення.

9. Прикінцеві положення

9.1. Положення ухвалюється педагогічною радою школи більшістю голосів і набирає чинності з моменту схвалення.

9.2. Учасники освітнього процесу мають знати Положення про академічну доброчесність. Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є виправданням неетичної поведінки. Школа забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт.

9.3. Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені будь-яким учасником освітнього процесу за поданням до педагогічної ради школи та вводяться в дію наказом директора школи.

Додаток А

<i>Порушення академічної доброчесності</i>	<i>Суб'єкти порушення</i>	<i>Обставини та умови порушення академічної доброчесності</i>	<i>Наслідки і форма відповідальності</i>	<i>Орган / посадова особа, який приймає рішення про призначення виду відповідальності</i>
Списування	Здобувачі освіти	<ul style="list-style-type: none"> - самостійні роботи; - контрольні роботи; - контрольні зрізи знань; - річне оцінювання - моніторинги якості знань 	Повторне письмове проходження оцінювання термін -1 тиждень або повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми	Учителі-предметники
		<ul style="list-style-type: none"> - державна підсумкова атестація; - річне оцінювання 	Повторне проходження оцінювання за графіком проведення ДПА у школі. Не зарахування результатів.	Атестаційна комісія державної підсумкової атестації
		<ul style="list-style-type: none"> - I етап(шкільний) Всеукраїнських учнівських олімпіад, конкурсів; 	Робота учасника анулюється, не оцінюється. У разі повторних випадків списування учасник не допускається до участі в інших олімпіадах, конкурсах.	Оргкомітет, журі
Необ'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів	Педагогічні працівники	<p>Свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання</p> <ul style="list-style-type: none"> - усні відповіді; - домашні роботи; - контрольні роботи; - лабораторні та практичні роботи; - ДПА; - тематичне оцінювання; - моніторинги; - олімпіадні та конкурсні роботи 	Педагогічному працівнику рекомендується опрацювати критерії оцінювання знань. Факти систематичних порушень враховуються при встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічних звань.	Адміністрація школи, атестаційні комісії усіх рівнів

<p>Обман: фальсифікація</p>			<p>У випадку встановлення порушень такого порядку:</p>	
<p>фабрикація</p>			<p>б) спотворене представлення у методичних розробках, публікаціях чужих розробок, ідей, синтезу або компіляції чужих джерел, використання Інтернету без посилань,</p>	
<p>Плагіат</p>	<p>Педагогічні працівники як автори</p>	<p>Навчально-методичні освітні продукти, створені педагогічними працівниками: -методичні рекомендації; -навчальний посібник; -навчально-методичний посібник -наочний посібник; -практичний посібник; -навчальний наочний посібник; -збірка; -методична збірка -методичний вісник; -стаття; -методична розробка</p>	<p>фальсифікація наукових досліджень, неправдива інформація про власну освітню діяльність є підставою для відмови в присвоєнні або позбавленні раніше присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії; б) в разі встановлення в атестаційний період фактів списування здобувачами під час контрольних зрізів знань, фальсифікації результатів власної педагогічної діяльності позбавлення педагогічного працівника I,II кваліфікаційної категорії</p>	<p>Педагогічна та методичні ради школи, атестаційні комісії школи</p>